

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4 uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 "
za četrt leta	6 "
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslani, osmrtice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Iz verifikacijske debate v deželnem zboru istrskem.

(Italijanski del govora dra. M. Laginje v seji dne 3. julija 1902.)

(Zvršetek.)

Zastarela je in ne sme se več vzdržavati uredba, da volilci kmečkih občin morajo voliti indirektno, to je: po volilnih možih, kateri poslednji pa niso dolžni glede osebe poslanca ravnati se po želji svojih volilcev, in celo ne smejo vsprejemati naloga, kako naj glasujejo.

Zastarela je slednjič, visoka zbornica, odredba, da samo direktni davki dajejo temelj volilni pravici, a ne tudi davek od užitnine.

Vsi vemo, da se direktni davki v zadnjih 40 letih niso povečali, ali vsaj ne za mnogo, med tem ko je v tem času davek od užitnine uprav strašno poskočil. Znamo tudi vsi, kateri sicer nočemo širiti socijalističnih nauk, da indirektni davki, državni, deželni in občinski, v kolikor prihajajo od užitnine, prihajajo ravno od velikega števila ljudstva, ker tisto malo število ljudi, ki danes še kaj imajo, ne morejo, tudi ko bi hoteli, piti toliko kave, piva, vina, ne uživati toliko mesa, kolikor pije in uživa množina naroda, ako se pojedinci seštejejo skupaj.

Zato čutimo mi nujno potrebo, da se razširi volilno pravo za občinska in deželna zastopstva, posebno pa za deželni zbor, a to vsaj tako, da se k obstoječim štirim kurijam doloži peta splošna kurija, kakor je bilo nedavno uvedeno za državni zbor.

Naravno, da bi volitve v tej novi kuriji morale biti direktne, kakor v ostalih kurijah, ker proti temu ga ni nikakega utemeljenega prigovora, ker bi indirektno volitve, izlasti v splošni kuriji, pomenjale nerazmerje in nezmisel.

A kakor posledica temu, treba zahtevati, da bo glasovanje svobodno od vsakega nasilja in uplivanja od katere si bode strani, zato pa treba, da je glasovanje pismeno in tajno.

Priznavam, da mnogi naši volilci — toda ne po naši krivdi — ne znajo pisati, ali oni bodo že mogli najti ljudi svojega zapiranja, ki jih pouče o njihovih pravicah ter jim napišejo ime poslanca, katerega na volijo.

Za volilce bo tudi vsikdar lažje voliti poslanca, nego pa 20, 30 volilnih mož, katerim vsem si ne morejo zapomniti niti imen.

To v glavnem izjavljamo visoki zbornici, ter smatramo za potrebno, da se uvede delo pravice tudi zato, ker tudi v tem pogledu hočemo spoštovati politična prava naroda, katerega zastopamo.

V tem smislu hočemo, da se razširi volilno pravo za občine in zore. Umeje se ob sebi, da je s tem v nerazrušni zvezi tudi uvedanje postopanja za popravek listin in pravica do utoka, da se ne bo prihajalo do neverjetnih slučajev, ki se vendar dogajajo, da ali občine, ali okrajna glavarstva, do 24 ur pred volitvijo dajejo brisati po 20, 30 volilcev, ki so bili gotovi, da so vpisani v liste; ali da kakov okrajni glavar dodaje novih volilcev, ne da bi znali o tem ne oni prvi, ne ti drugi, a ne v enem ne v drugem slučaju se nima pravice do utoka.

Spoštovana gospoda! Spominjali se boste, da je pred nekoliko leti spoštovani poslanec Tomasi v tej visoki zbornici — ne vem prav o kaki priliki — napravil razliko med nami, kakor med konji in volovi plemenite pasme in med drugo živino druge vrste.

Avtorsko pravico te prispevke jaz prepuščam rad spoštovanemu tovarišu Tomasiju, ali ta prispevka se more porabiti na sestavo te naše zbornice.

Res je, nekateri hočejo zboljšati pasmo goveje, drugi ovčje, nekateri bi hoteli oplemeniti osle, nekateri prešičke, in tako dalje.

Ob tolikih dobrih namerah in brez žaljenja za nikogar od nas, mislim jaz, častiti tovariši, da se toliko ljudje, kolikor domače živali bolje popravijo, to je, da bo večega napredka na vsakem polju javnega delovanja, ako v to zbornico pride nekaj nove krvi!!

Politični pregled.

V Trstu, 25. julija 1902.

Novi poskusi. Glavno obilježje politike načelnika sedanje avstrijske vlade je dano po njegovem skoro plašnem prizadevanju, da ohranja nemški tabor pri »dobri volji«. To prizadevanje dra. Körberja tudi ni brezuspešno. Saj niti v Vsenemci, ki so vsak hip z eno nogo gori v rajhu, s srcem pa vedno in popolnoma, ni gosp. Körber,

»Malenkost!« se je umešala v besedo grofica Ana, katero je napravilo to Orfejevo pripovedovanje jako nervozno. Njo je jako ovirala Branimirova navzočnost. Čemu da se vlačijo take stvari na dan pred csebami, katere stoje, po njenem nazoru, društveno nizko pod njimi. Hotela je ugnati svojega moža in zato je začela nekoliko življe govoriti:

»Naš Artur je kakor vsi mladi ljudje. Nimajo nikake resnosti in težje samo za zabavo in udobnim življenjem. To seveda stane mnogo denarja. Da ne bi bilo tako, ne bi jih svet tako strogo sodil, kaj ne, grof?« se je obrnila na to z obrazom proti grofu Slavomiru.

»Vsi so enaki!« je pritrtil grof, le da ugodi starki, da si ravno on ni bil nikdar lahkomisljen v mladosti in ni trošil denarja po nepotrebnem. »Eden troši več, drugi manj, to je stvar temperamenta, ali vse teži le za zabavo in veselim življenjem.«

Orfeo ni imel volje dalje razpravljati o tem predmetu, ki mu je itak že doprinesel mnogo skrbi in jeze. Obrnil se je proti Branimiru in rekel:

»Ako vam je ljubo, moreva pričeti najin gospodarski ogled. Voz je pripravljen.«

kakor dovolj znano, ravno v vojnem stanju. Precej dobro izhajajo eden z drugim. On jim je tolerant in blag sodaik do skrajnega, kadar so napravili kakov neavstrijski skok, v kolikor sploh more biti avstrijski minister tolerant z ljudmi, ki le še provizorično, od danes do jutri priznavajo suvereniteto države, v kateri žive. In Vsenemci tudi kažejo g. Körberju svojo zadovoljnost z njim, kolikor Vsenemec sploh more biti še zadovoljen v — Avstriji. Tudi s krščanskimi socijalisti nemškimi živi sedanja vlada v prav dobri sosesčini. Tu pa tam izgleda celo, kakor da so krščanski socijalisti celo vladna stranka. Nekoliko sramožljivo sicer, ali vendar. Kar se dostaje nemške ljudske stranke, prevladuje mnenje, da je razmerje med vlado in njo že tako bližnje, kakor med svojo, ki ničesar ne store eden brez drugega. Nemških konservativcev ne poštujemo, ker ti so v svoji politiški gugalnici srečno pritirali, da ne štejejo mnogo ne na desni ne na levi. Veliko srečnejši so celo nemški liberalci, ta stranka veteranov brez mladega naraščaja. Oni vsaj vedo, kje so in s kom so. Za pomanjkanje podstave v misljenju naroda iščejo odškodnine v najtesnejšem sorodstvu idej in želja s Körberjevo vlado. Nemški liberalci so stranka, ki se je bila vspela visoko visoko po ramenih avstrijskih birokratov. In g. Körber je avstrijski birokrat znanega pristnega kroja. S tem je dano sorodstvo idej in vzajemnosti interesov med njim in njo. Poznata se. Ona ve, da je je ekzistenca kabineta Körberjevega le na korist. Zato si pa ona, stranka nemških liberalcev, mora želeti, česar si želi gospod Körber.

G. Körber potrebuje sedaj kakor riba vode malce take pogodbe z Ogrsko, kakoršno bi mogel priporočiti v avstrijskem parlamentu in kakoršno bi ta poslednji tudi hotel vsprejeti. Za to pa treba malce sporazumljenja med Nemci in Čehi. Drugače res ne gre. Za dosego takega sporazumljenja pa treba dalje novih poskusov v to. Nemški liberalci vedo torej, česa treba gospod Körber v tem hipu najbolj. V dobro umevanem lastnem interesu je za to njihov pravak dr. Baernreither kar pograbil po priliki, ki se mu je nudila v deželnem zboru Češkem v razpravi o proračunu, da je v ganljivih besedah povabil Nemce in Čeha, naj puskusijo vnovič, da-li ne bi bilo možno, da si padejo v naročje kakor zavezniški v obrambo skupnih gospodarskih interesov. Frazeologija, ki jo je rabil dr. Baernreither v deželnem zboru Češkem, je bila za las podobna oni, ki jo rabi dr. Körber, kadar

»Jaz sem pripravljen vsak hip«, je odgovoril Branimir, na kar sta se grof in on vzdignila s svojih stolic. Tudi ostala družba je ustala. Zunaj je čakal lahek grofov lovski voz, v katerem sta imela on in Rudnič pregledati vse imetje. Orfeo je ponudil svojemu gostu, naj stopi na voz, ali ta je opomnil, da bi želel videti poprej gospodarske zgradbe in poslopja.

»Jako rad vam pokažem«, je rekel grof z izrazom zlovolje na obrazu, »da si ne boste videli ničesar, kar bi vam moglo ugajati.« In res te zgradbe in poslopja so bila najhujša točka v deli-dvorskem gospodarstvu. Branimir je vse točno pregledal. Šel je najprej v hlev, kateri je bil popolnoma prazen, razun osmero molznih krav, katere je dekla baš molzla. Druga živina, največ teleta (grof je namreč vzgajal teleta za prodajo, trdél, da ta posel največ nosi), je bila na paši, ker s senom so morali varčiti do skrajnosti. Grof je dajal štiri petine svojih livad kmetom v zakup in sebi je pridržaval le eno petino, od katere ni dobival niti toliko sene, da bi mogel preživljati svoje konje. Rogato živino je krmil navadno s travo, a jako redko s senom, kate-

govori v parlamentu na Dunaju o poti, katero da treba uglasiti za gospodarske potrebe. Povod dru. Baernreitherju je dala, sicer sama ob sebi umevna izjava poročevalca dra. Fořta, ki je povdarjal zvezo gospodarskih s političnimi vprašanji. Gospod Baernreither pa je iz tega izreka hitro izvel moralo, kakoršnja bi služila g. Körberju: sporazumimo se kako politično in narodno, da bomo mogli skupno nastopiti ob gospodarskih vprašanjih, ali točneje povedano: da bomo mogli skupno glasovati za pogodbo z Ogrsko, kakor jo sklene gosp. Körber! Hine illae lacrimae! G. Baernreither je menil celo, da je tako sporazumljenje med Čehi in Nemci vredno žrtev od Čehov in Nemcev... najzanesljiveje znamenje, da g. Körber resno misli na nove poskuse za sporazumljenje med Čehi in Nemci...!

»Volilna reforma« na Štajerskem je torej srečno pokopana. Če se je kedaj za grdo in neplemenito stvar rabila lepa beseda, se je to godilo v tem slučaju. Pod pretvezo razširjenja volilne pravice so hoteli za nedogledne čase zagotoviti gospodstvo sedaj gospodovalni stranki in torej izvršiti atentat na pravico, ki jo imajo široke mase do primerne vplivanja na javno upravo v deželi. Sicer nezanesljivim konservativcem treba priznati, da so se to pot dobro držali. Seveda jih o tem gotovo ni vodilo toliko pravicoljubje do Slovencev, proti katerim je »volilna prenova« prirojena naravnost neverjetno ciničnim egoizmom, ampak: ker je pritiskala nanje dolžnost, da skrbijo za svoje volilce.

Bolgarija — kraljestvo. Bolgarskim listom poročajo iz Carigrada, da o priliki svojega rojstnega dne sultan proglasi kneza Ferdinanda kraljem Bolgarije, ugodivši s tem želji Rusije, ki želi, da se spremeni bolgarska ustava. Da se izogne eventualnim nemirom, katere bi mogli bolgarski Turki provzročiti o tej priliki, odredi se pred proglasanjem kraljevine izjemno stanje. V Bolgarski se ustanovi tudi senat. (Sedaj imajo le sobranje izvoljenih poslancev. Ako dobe še senat — ki bi odgovarjal gosposki zbornici avstrijski — imela bi tudi Bolgarska zistem dveh zbornic, kakor ga je dobila tudi Srbija.)

V Sredu so vladni krogi vznemirjeni, ter se mu grozi s ponovitvijo makedonskega gibanja, na kar se da sklepati po nenadnem povratu Sarafova, prejšnjega in de facto tudi

rega je moral v spomljudi do prve košnje eelo že kupiti.

Hlev za živino je bil velik. Tu je moralo nekdanj popolnoma drugače izgledati. Ob obeh prezačenih stenah so bila stajališča, katere so bila nepopolna, tuintam tudi pretrgana. Bilo je na izbiri do sto in dvajset stajališč za krave in voli. Sedaj ni bila niti četrtnina od tega. Pa v kakem stanju je bil ta hlev! Skozi strop je na več mestih curljal dež, ki je padal skozi strohnelo streho hleva na podstrešje in tu si odpiral pot skozi strop v hlev. Pod v hlevu je bil strohnel, a deske, nekoč močane in debele, so se sedaj urvile in lomile pod govejimi parklji. V glavnej steni je bila velika odprtina, skozi katero so se teleta kaj lepo vlačila notri in na dvor. Nihče ni vedel, kako je ta odprtina nastala, a niti ni komu palo na misel, da bi jo dal zopet zazidati. Ako je po zimi zapal debel sneg, tedaj so hlapci nakopičili pred to odprtino kopo snega in jo tako zaprli. Inače je bila ta velika luknja vse leto odprta, a živina je mnogo trpela od prepiha, ki je silil od ugodnih vrat proti ustom te odprtine.

(Pride še.)

PODLISTEK

55

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radi.

Prvi del.

VI.

»On v obče ni za nikak posel«, se je začel sedaj grof Orfeo jeziti s pravim italijanskim temperamentom. »Njemu ne prija več niti vojaška služba... Za mojega časa so bili mladi ljudje vendar drugačni!« In sedaj je začel grof Orfeo pripovedovati, kako je on, kakor mlad človek, živel umerjeno in trezno, da-si je bil v polkovniku, kjer so služili kavalirji prvega reda, kateri so vsi grozno trošili, a za katerimi tudi on ni smel zaostajati. »Ali kje naj vzamem denarje? Nisem imel niti roditeljev, niti dedščine!« je prišel Orfeo jako razburjeno. »Brat moje žene, baron Birkenthal, kateri je imel velik imetek, kakor tudi dandanes, mi je vrgel tupatam po kako mrvico, da ne bi moral položiti svoje oficirske časti... Moral sem delati dolgove, katere je poplačala moja žena ob priliki poroke z menoj.«

sedanjega načelnika makedonskega odbora. Diplomati da so se že bavili z eventualnostjo, da se gibanje v Makedoniji zopet prične.

Tržaške vesti.

Boj za pravice našega naroda. Pod tem naslovom smo poročali včeraj, kako se mora trgovec g. Stanko Godina od Sv. Ivana z vsemi sredstvi še le bojevati za to, kar bi morala oblastva storiti že sama od sebe. Ne samo, da zadruga trgovcev z jestvinami noče najmanj priznavati pravice našega jezika, kljub temu, da ima jako mnogo slovenskih členov, ne samo, da jo magistrat in njegovi organi najizdatneje podpirajo v zatiranju slovenskega jezika, marveč, da bo mera polna, podpira to protizakonito počenje — da si le pasivno — tudi e. k. vlada! Kakor smo omenili že včeraj, se na namestništvu niso niti zmenili za utok Godine, češ, da je dotični referent, ki bi moral reševati ta utok — na počitnicah. (Koliko let pa je že na počitnicah tisti referent, ki bi moral v našem ministerstvu rešiti utok radi slovenskih šol v našem mestu?! Radovedni stavec.) Tudi prošnja Godine, naj bi o tem utoku vsaj obvestili magistrat, da zaustavi eksekutivno postopanje, ostala je glas upijajočega v puščavi. Mari so vsi namestništveni uradniki na dopustu? Ali pa morda samo in vsikdar tisti, ki imajo reševati slovenske utoke? Po takem imajo dotični uradniki, ki rešujejo slovenske utoke, najmanj 13 mesecev dopusta na leto. Čudno je pa vendar to, da niso nikdar na dopustu oni e. k. in magistratni uradniki, ki — tirjajo slovenske davke! O, da bi tudi ti hoteli iti enkrat na dopust! Tudi v slučaju g. Godine niso šli na dopust ne oni organi, ki so prišli rubit »Apolosveče«, katerih ni bilo, ne oni, ki so hoteli odnesti nezarubljene sveče. Ravno v tem slučaju se vidi v kaj kričeči luči, kako v naši državi vsa oblastva postopajo z nami — kakor da smo brezpravni — a kako natančno so ta oblastva z nami takrat, ko tirjajo od nas dolžnosti, kako malomarna tedaj, ko bi nam morala dajati naše pravice! V vsakem društvu, v vsaki korporaciji, v vsem javnem življenju poznajo se dolžnosti in pravice, le avstrijski Slovani, a v posebni meri še tržaški Slovenci, so tista para, ki ima samo dolžnosti, a ki zastoj zahteva svoje pravice.

Zadnji človeški izvrzek iz laške Kalabrije, najobskurnejši Tevton iz nemškega Črnega lesa, ima tu več pravic, nego domačin Slovan, ki sto in stoletja prelija kri za državo! Kedaj bo mera polna?! Kedaj zavladajo tu vsaj — turške razmere?! Naš narod mora imeti res vodo v žilah, ker, ako bi imel krvi, bi mu bila ista že davno vskipela.

Ali je tudi to internacionalno! Pišejo nam: Prihodajo nedeljo bodo imela skupna tržaška demokratična društva neko veselico. Lepaki, ki imajo delati reklamo za to veselico, so bili prvo rundeči, sedaj pa so v raznih barvah.

Pričakovati bi smeli, da gospoda socialisti spoštujejo — kakor internacionalisti — tudi naš jezik, ki je tu ob enem deželni jezik, toda za slovenske lepake — niso imeli denarja!

Ako je res, da ni denarja — čemu dvojne laške lepake in pa celo bolj umetno izdelane, torej drage? Smo paš še vedno tam, kjer smo bili pred 10 in več leti! Slovenski delavec je dober, da služi Italijanom za stafažo; čim pa gre za to, da bi užival iste pravice z Lahom — tedaj ni denarja! Morda pa, da imajo tudi slovenske lepake — v žepih kakor so jih o zadnjih volitvah socialistični voditelji nosili — v žepu!!

— Mi narodni delavci protestujemo proti takemu zapostavljanju našega jezika, ter pozivljemo slovenske »sodruge«, naj dobro premislijo, je-li tako zapostavljanje našega materinega jezika častno za nje in za nas! Pomislijo naj, da je tako postopanje od strani laških »sodrugov« žaljivo za vse nas in nedostojno internacionalnih sigarorov Lahov!

Take igitur za našinci bi morale že vendar enkrat izginiti, drugače je ves internacionalizem le na papirju in v sladkih ustih onih, kateri poznajo — kakor je videti — Slovence le tedaj, kadar potrebujejo njihove pomoči! To pa že ni več socialistično, ampak camoristično — ker tako delajo z nami tudi magistratoveci in sploh irredentisti! Proč s te vrste socializmom, a na njega mesto naj stopi pravi resnični internacionalizem, katerega karakteristik bo: jednako spoštovanje

do vseh. Internacionalizem, ki hoče jedni narodnosti pripoznavati nekako prvenstvo, a drugo zapostavljati, jednostavno ni — internacionalen!

(Opomba uredništva. Da ne bo krivice nikomur, moramo povedati, da smo ravno kar, ko je bila gornja notica že stavljena, dobili od druge strani sporočilo, da so se danes zjutraj pojavili tudi slovenski lepaki na zidovih. Ali ti-le, ki nam sporočajo to, so skoraj še bolj razježeni, nego avtorji tu gori priobčene notice, ker so slovenske lepake paš videli po nekaterih ulicah ob periferiji mesta, a nikjer v središču. Ti-le vsklikajo: »Mari menijo gospoda socialisti, da je naš jezik dober le za siromaka in za kmeta? Mari se sramujejo svojega jezika pred — kulturo? Ali se strinjajo tudi socialisti s tistimi duhovskimi reformatorji, ki vedno govore, da cerkve v mestu so prearistokratične, da bi v njej smeli imeti mesta tudi priprosti jezik slovenski?!« S tretje strani nam poročajo še, da je bilo v socialistiškem taboru nekoliko prepira radi vprašanja, ali so potrebni tudi slov. lepaki ali? S prva da so odločilni činitelji nagibali k menenju, da slovenski lepaki niso potrebni. Pozneje pa so se — kakor kažejo naša gornja sporočila — vendar nekoliko premislili).

Čast našega »Sokola«. »Pri telovadbi so odnesli prvenstvo Tržani.«

Tako piše »Soča«, govore o sokolski slavnosti in Idriji. Sedaj menda ne bo nikogar več med nami, ki ne bi priznaval, da je naš vrli »Tržaški Sokol« vreden vse podpore od strani tržaških Slovencev.

Procesija pri Sv. Jakobu. Vedno in vedno taje naši sovražni nasprotniki obstanek Slovencev v mestu Trstu.

Zato skušajo povsodi, da bi nas izpodrinili. Ali tega večnega izpodrivanja smo se že nasitili.

Mera naša je polna. Zato smo odločili povsod nastopati pod poštenim in lepim slovenskim imenom.

Slov. delavci imajo svoje dolžnosti — do Boga, do sloven. domovine in do svoje družine. Za svoje družine delajo in štedijo — kokiče domovine glas, so vsi vsak na svojem mestu — ko se je pa vzdignila zastava sv. Cirila in Metodija, takrat stopajo mirni, ko janjci, z resnim, treznim korakom za čast božjo v dolgi, veliki vrsti. Iz njih srede se vzdiguje slovenska molitev, pa tudi slovenska pesem, mogočna, kakor vihar, a krotka in mila, ko vzdih trpečih mučencev. Gorje mu, kedor bi hotel motiti ta mir!

Pri Sv. Jakobu se pripravljajo na procesijo. Zastava sv. Cirila in Metodija je že v cerkvi razvita. Pa tudi naši vrli delavci so že pripravljeni. Slava vam, slovenski delavci!

Novi tržaški meščani. Svoječasno smo pozvali vse one, ki so vdobili dekrete o pripadnosti v občino tržaško na podlagi novega domovinskega zakona, naj nam javijo to, da moremo objaviti imena novih Tržčanov in da si napravimo zapisnik, ki nam bi služil v bodočnosti.

Na naš poziv se je odzvalo le malo število teh srečnih, da si vemo, da jih je že precejšnje število, ki so že prejeli dotične dekrete.

V prvi objavi smo navedli 36 novih Tržčanov, danes navajamo še sledeče:

Kodrič Vekoslav iz Brji pri Rihemberku, Merku Josip iz Velikih Zabelj, Pavlica Ivan iz Rihemberka, Šnebel Jakob iz Markovšne-Podgrad, Miška Josip z Rezlja, Babuder Andrej iz Podgrada, Zlobec Anton iz Skopega, Potočnik Filip iz Žetal — Štajersko, Furlan Fran iz Rihemberka, Cink Fran iz Rihemberka, Purkart Jakob iz Želimelj — Kranjsko, Jerič Anton iz Štanjela, Frank Anton iz Bikine, Male Ivan iz Pregarji — Podgrad, Krebel Ivan iz Ostrožnega Brda, Lazar Anton iz Doline, Križman Ivan iz Hrušice — Podgrad, Mrak Anton iz Bleda, Valenčič Jakob iz Hrušice — Podgrad, Primožič Fran iz Srpence, Molka udova Marija iz Ljubljane, Vuga udova Marija iz Kanala, Udina udova Marija, Bizjak udova Marija, Bonamici Ivan in Cuperla Anton.

V proslavo dra. Dinka Vitezića piše voloski »Narodni list« mej drugim: »... In velika ideja se je rodila — in v Velikem Jurju je našla apostola svojega.

A našla je tudi branitelja — junaškega zaščitnika, ki je v temni, v žalostni dobi ustal — in je zanjo, za veličastno to idejo, zlomil prvo svoje kopje.

In zaklical je svetu: Hrvatje v Istri so brez svobode; veliko zlo se je navadilo na njih; materina beseda njihova se zatira, po njih gazijo tlačitelji kakor po nemi živali; odjemlje se jim pravo do obstanka — ubija se jih, tlačijo, davi! Svet — pomagaj!

Tako je grmel njegov glas v tisti dobi, temni, jadni.

A svet? Udaril je v čudno krohotanje in odvrčal rogaje se: — Hrvatje v Istri? Pa od kod v Istri Hrvatje?

Ali On ni klonil: železni sti bili v njem moč in volja, a tako je bila neizkorenljiva tudi vztrajnost, s katero je branil pravično stvar naroda našega. In dogodilo se je, da se svet dalje ni smejal, ne rogal, ampak je moral — če tudi proti sreči — priznati, da nas je v Istri — Hrvatov!

Ali ta gromeci glas zaščitnika našega iz davne dobe ni mogel minoti, da ne bi ga čula Istra, marveč je, nošen dihom naših gora, preletel Istro od severa do juga, od iztoka do zapada, prelivajoči se v kotline in doline, prodirajoči v koče našega ubogega kmeta, katerega je na ta nenavadni glas prevzelo čudno, blaženstveno drhtenje.

In z mučeniških glav našega istrskega trpina so se snele obrabljen* kape — a na bledeh ustaicah je drhtelo eno ime: Vitez!

Slavno ime, v katerem je v tistih dobah, temnih in žalostnih, bilo osredotočeno vse, kar more vspodbuditi narod na živo gibanje, na boj za svoje pravo in svobodo svojo!

Prvi ga je umel in objel starodavni Kastav-grad — Šparta bojne slave naše in prepoda našega.

Tu so že izleteli iz gnezda oni sokoliči, katerih žarkemu rodoljubju se je svet nekoliko pozneje začudil, in njihovi vstrajnosti, neomajljivosti v borbi za narodne idejale.

Tudi ti sokoli so se postavili Viteziću ob bok in ga spremljali, starca-vodjo, dokler se je držal na pozorišču, a tudi danes, ko se je, pod težo let in slabosti, umaknil v svoj toli zasluženi mir, oni, dotični sokoli gledajo vanj kakor v uzor-človeka, uzor poštenja in značaja.

Dr. Vitez je velika pojava v življenju našega prepoda v Istri, a tako velike in neprecenljive so tudi zasluge, ki jih je on z več nego petintrideset let naporenega in mučnega dela storil narodu našemu.

Potem omenja »Narodni list« delovanje Vitezićevo kakor dijaka, državnega uradnika, politika, rodoljuba, parlamentarca, ter piše dalje:

»Da, oči istrskih Hrvatov so danes obrnene na Krk, na rojstno grudo našega vodje in prvaka. In iz teh oči siliti dve solzi: solza radosti, ker nam je Bog do danes obrnil na življenju dobrega Starega, a druga solza je žalosti in obžalovanja, ker nam ni dano, da bi ta redki dan proslavili čim lepše in svečaneje.

Drugod bi se zasluge, kakoršnje so one našega dičnega Starega, ovenčale zlatom in biserom, a bi vendar bil ob vsem tem vsaki sijaj še premajhen, prebledel za dostojno proslavo tolikega uma in tolikega srca.

Nam, istrskim Hrvatom, ni dano ni toliko. Naša beda je tolika, da so nam naravnost onemogočeni vsi vnanji hrupni in sijajni izkazi.

Ali kraj vsega tega je današnji dan dan naše narodne slave.

Naše duše, naša srca, naše misli bavit se hočejo danes z našim dičnim Starim in v duhu se mu bodo klanjali vsi, ki ljubijo to Istro našo.

Vsevišnji naj divnega našega Starina Vitezića ohrani v življenju še mnoga in mnoga leta, a kakor največjo nagrado, za vse, kar je dolega storil našemu narodu, naj mu podeli veliko milost, da doživi slavo in svobodo naroda, za katerega se je on toliko boril!

»Brivec«. Ker se je zadnja številka »Brivec« skoraj po vseh tržaških tabakarnah že razprodala, doposilali so se dotičnim tobakarnam novi iztisi.

»S pota«. Pod tem naslovom opisuje v ameriškem »Glasu Naroda«, gospod Fran Sakser utise, ki jih je prejemal, ko je pred par tedni obiskal svojo staro domovino. Bil je tudi v Trstu. O Trstu in Tržčanin piše mej drugim tako le:

»Naši rojaki v Trstu so mi ugajali, to so žilavi ljudje, marljivo delujoči, bodi v obrtnosti, trgovini, politiki ali na gospodarskem polju. To je lepo, plemenito in ne propade še slovenski narod ob sinji Adriji, ako

bodo tako naprej delovali in se izogibali medsebojnih prepirów. Se tisoče in tisoče navalov italijanske brezobzirnosti se bo razbijalo ob značaju trž. Slovencev trdemu kakor krški kamen.

Borba za narodnost in gospodarski obstanek je pa ob periferijah naše ljube domovine tudi bolj impozantna in brat brata vspodbuja in navdušuje v to; vsak mož se šteje in vsaka posamična pridobitev se visoko ceni. Nikdar mi ni žal na svetu za pehanje v tej borbi ob času Dolinarja, Cegnarja, Dolence in družih. Vse rodi obilen sad in prav je, da tako s ponosom lahko zremo na Trst in njega okolico. Čast današnjim vodjem trž. Slovencev!

Ne napreduje pa naš narod v Trstu le na političnem polju, temveč tudi na gospodarskem. Tržaška posojilnica se krasno razvija, našemu kmetu in trgovcu ni treba več moledovati za posojilo pri nadutih Italijanih, dobija je pri lastnih zavodih, kateri ga ne odirajo tako brezobzirno kakor Italijani in odpadlice našega naroda. Promet tržaške posojilnice znaša milijone na leto in vedno narašča; s pomočjo posojilnice bo lahko ustanovljati slovenske obrtnije in trgovine (ne mislim na nesrečne konsume na Kranjskem, pač pa računam na srednji stan, ki je podlaga države.)

Tržaški Slovenci so kupili lep prostor za zidanje Narodnega doma in bo ta stavba krasota Trsta, toda naj mi bo dovoljeno opomniti, da bi le ta narodna stavba bila praktično zidana, to je, da bi tudi kaj »nesla«. Samo draga monumentalna stavba, v kateri 350 dni v letu vlada praznота, ni narodno gospodarsko umna naprava.

Obiskal sem tudi Miramar, o katerem nimam kaj omeniti, ker je ostal kakoršen je bil, samo pa toliko lahko dostavim, da ta grad s tem prekrasnim parkom in pa denarji Rockefellerja ali starega skopuha Russel Sage, bi skupaj pomenjalo — raj na svetu. Kaj ne, ta egoizem in dobiči okus!?

Toda dovolj o Trstu. Se zadovoljstvom sem ga ostavil in želel sam pri sebi, da bi ga prihodnjič našel še bolj naprednega.

Naš Kras se mi je na tem potu tudi ves drugačen dozdeval in mislim ne le dozdeval, temveč je tudi v istini drugačen, namreč, veliko bolj zelen in pogojzden, kar je tudi prav in bo narodu čez leta v veliko korist.

Iz-pred naših sodišč. Na tukajšnjem deželni sodišču so se vršile včeraj sledeče kazenske razprave:

Italijanski podanik Nikolaj Cervone je bil početkom tega meseca v službi na delu nove luke. Podjetniki so zapazili nekega dne, da v zalogi za orodje manjka nekaj orodja in se je kmalu našlo, da je orodje odnesel Cervone. Na včerajšnji razpravi pa se je izkazalo, da si je obtoženec prilastil tudi nekaj obleke, katero mu je izročil v shrambo njegov tovariš Anton Gvarini.

Sodni dvor ga je radi tega obsodil na trimesečno težko ječo in na izgon po prestopu kazni.

Kostantin Delecotto, tudi italijanski državlján, pa je moral včeraj pred sodniki odgovarjati radi tega, ker je zidarja Rudolfa Čehovina udaril s steklenico po glavi. Čehovin je namreč vabil Delecotto, naj gre ž njim v gostilno, kjer mu plača za pijačo, a ga je o tem — ker se je Delecotto branil iti — za šalo povlekel za dolgo brado. Vročekrvni Lah pa je Čehovina radi te šale udaril steklenico po glavi tako močno, da se je steklenica razbila in Čehovina težko ranila. Sodni dvor je Delecotto radi tega čina obsodil — na 14 dnevni zapor.

(Toliko za prvega, kolikor za drugega laškega podanika bodo morali stroške v ječi plačevati avstrijski davkoplačevalci... isto-tako seveda tudi stroške sodne razprave...)

Utihotapljen otrok. Viši respicijent pomorske finančne straže, gospod Panos, našel je včeraj na parniku »Cleopatra«, ki je došel semkaj iz Aleksandrije, 80 škatljice finih egiptovskih svalčic, katere tehtajo skupaj 8 kg. Posrečilo se je tudi iztakniti tihotapca, ki je neki nižji parniški uslužbenec.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 26. julija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled »sredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Bonomo 1 A, hišna oprava; ulica Bacchi 1, mineralne vode; ulica S. Giovanni 12, hišna oprava; ulica Refineria 7, mizar-ska oprema; ulica Massimiliana 10, hišna oprava; ulica dell' Istituto 12, chiffonier.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 24.1° ob 2. uri popoldne 27.5° C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.0 — Danes plima ob — predp. in ob 11.23 pop.; oseka ob 6.7 popoldne in ob 6.11 popoldne.

Društvene vesti.

Pevsko društvo »Kolo« bo imelo svoj koncert prihodnjo nedeljo, ako bo vreme za to.

Vspored je ostal nespremenjen, z izjemo, da bo godbo vodil g. Majcen, ker je Wagnerjeva godba zadržana drugod.

Ker bo v nedeljo pri Sv. Jakobu tudi procesija, ki začne okoli 5½ ure popoldne, začne koncert nekoliko po določeni uri, da se tako da ljudem prilika, da morejo prisostvovati eni in drugi slavnosti.

Vrt bo lepo razsvetljen s samo narodnimi balončki in bo torej še več užitka, nego bi ga bilo popoldne, ko še sonce pripeka.

Odbor.

Pevski zbor bratovščine družbe sv. Cirila in Metodija. Izletu dne 3. avgusta v Tomaj bo nastopni vsopred:

I. Izletniki se zberejo točno ob 11. uri zjutraj pred kavarno »Commercio«, od koder odidejo preko milega Krasa našega v Tomaj. II. Točno ob 4. uri popoldne bo veselica na odličnem vrtu gospe udove Čefuta z nastopnim programom: a) Parma: Mladi vojaki, koračnica, svira godba; b) Brajša: Istrski Sokolovi, možki zbor; c) Majcen: Elizabeta, valček, svira godba; d) I. Bartl: Oj domovina, možki zbor; e) I. pl. Zajc: zbor iz opere Zrinjski, godba; f) G. Eisenhut: Poputnica hrvatskog doma, možki zbor; g) Schwab: Moji devojčici, serenada, godba; h) Nedved: Ljubezni in pomlad, možki zbor; i) Volarič: Vesela družba, mazurka, godba; k) Umetalni ogaji I. del; l) Majcen: Slovanski svet, veliki potpourri, godba; m) Hajdrih: Morje adrijsko, možki zbor; n) I. pl. Zajc: Domovini i ljubi, pesem, godba; o) Umetalni ogaji II. del; p) Trišković: Ju-hu-hu, narodna koračnica, godba.

Po tem bo svobodna zabava in ples, ki ga priredi godba.

Umetalne ognje bo prižigal gospod Zobeč. Vožnja tja in nazaj z vstopnino na veselico vred stane 3 krone. Vstopnina na veselico 20 nvč. — Ples vsaki komad 10 nvč.

Vabilo na veselico otroškega vrta na Greti. V nedeljo dne 27. t. m. se bo vršila veselica v otroškem vrtu na Greti. Vabimo zopet vse rodoljube, katerim je to le mogoče, da se je udeležijo. Ne vemo, zakaj se ravno Tržačani tako težko približajo tem otroškim veselicam. Vselej jih pogrešamo!

Navadno so otroške veselice že same na sebi zanimive; ker ravno otroci iz otroških vrteev delajo s svojim nastopom včasih več veselja in provzročajo smeha, nego odrasle osebe. Drugič pa poznamo vsi velevažni pomen otroških vrteev, posebno v naših krajih. Ali otroški vrteje stanejo! In ako se mi skupno ne potegujemo zanje, se bodo morali zapreti — ker denarja je vedno premalo! — Vsi pripoznavajo in obžalujejo žalostno stanjšče Rojana in Grete — ali, kakor je videti, samo z besedo! Kedar bi morali dejansko pokazati — jih ni tu.

Upamo torej, da v nedeljo se zbere lepa množica na senčnatem vrtu otroškega vrta na Greti, t. j. v gostilni g. Petelina. — Začetek veselice ob 5. uri.

Rodoljubje, pridite torej in pomagajte vsak po svoji moči!

Vstopnina ni določena, vendar se bodo eventuelni darovi hvaležno vsprejemali — z ozirom na velike potrebe otroškega vrta.

ODBOR

moške p. sv. C. in M. v Rojanu.

Pevsko društvo »Primorec« v Trebčah priredi dne 10. avgusta veselico s petjem, deklamacijo, igro in plesom s prijaznim sodelovanjem sl. pevskega društva »Zvon« z Opčin. Vspored se objavi pravočasno.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Bralno društvo »Kras«** v Skopem priredi dne 10. avgusta veselico s petjem, deklamacijo, igro in plesom s prijaznim sodelovanjem sl. pevskega društva »Zvon« z Opčin. Vspored se objavi pravočasno.

× **Stavka v Nabrežini.** Iz Nabrežine smo prejeli sledeči dopis:

Kakor je naznanila »Edinost«, nameravajo tukajšnji klesarski delavci s 1. septembrom zopet začeti štrajk. Vprašanje nastaja, ali bo to delavcem kaj koristilo ob današnji veliki konkurenci v tej stroki? Zdi se, da utegne škodovati delavcem, posebno onim slovenske narodnosti, kar se že čuti. Furlani žele prestaviti vso obrt (izdelovanje kamena) v Furlanijo (Tržič, Foglioni in Zagrad). In res se že sedaj odvajajo veliko surovega kamena od tukaj v Furlanijo, kjer je furlanski dflavci za 50 do 60 novč. ceneje izdelujejo. Opomniti je, da je prej mnogo furlanskih delavcev tukaj delalo, a sedaj delajo tam doli za eno krono ceneje. Tam torej nižajo daino, tukaj jo pa višajo! In vendar tam ne napovedujejo stavke, tukaj pa napovedujejo štrajk! Čudno. — Izgovarjajo se, da so Furlani doma in da je tam živež ceneji. Vprašaje pa: Kje pa so naši, posebno Nabrežinci, ali niso doma? Glede živeža pa tudi ni prav veliko razlike. Vino je tukaj res predrago v razmerju z drugimi kraji; o tem pa spodaj. Kedo sili v štrajk? Oni, ki bi radi popolnoma uničili kamnarsko obrt tukaj in pa par domačih »mednarodnih« zaslepljenec.

Da se delavci potegujejo za zboljšanje svojega stanja, je prav. Ali te zahteve morajo biti v pravem razmerju s položajem obrtnije, ker sicer mora obrt propasti vsled konkurence od drugih strani! Oglejmo si le nasledke lanjskega štrajka ozirom na slovenskega delavca! Neoporečno dejstvo je, da so za časa lanjskega štrajka v Nabrežini v Furlaniji delali, če prav se je reklo, da bodo štrajkali tudi tam!! In po štrajku so zopet največ trpeli domači, ptujci so pa delali. Po tramvajskem štrajku v Trstu, kedo je bil opeharjen? — Slovence. Italijan se je prvi vsilil na delo! In kakor pravijo, je potem še dolžil Slovence, da je on, Slovenec, zakrivil stavko. In če pride do stavke tu-kaj, zdi se, da slabe posledice zadenejo zopet le Slovence, posebno domače. Za stavko se namreč agitira tukaj in v Mirnem, v Furlaniji pa ne! Slovenski delavci, izlasti domači, bodite previdni in to posebno, ker štrajk bi ne bil splošen v naši deželi!! Utegnilo bi se dogoditi, da bi se klesarska obrt tukaj zatrla in drugod razvila! Ali bodete potem hodili delat v Furlanijo in še to za eno krono ceneje? Ta bi bila lepa! Lep vaspel štrajka!

Pa tudi gospodarji naj izpolnijo opravilne želje delavcev, kolikor je le mogoče. Predloženo spomenico naj dobro pregledajo in naj je ne zavrnejo kar na lahko, rekši:

To se ne more sprejeti. — Ako ne dajo vsega, morda dajo vendar nekaj na korist delavcev. Pomisliti je, da je čas vse razmere spremenil in da ne gre več računati s tem, koliko se je delalo in plačevalo nek-daj!! Računati je torej s sedanjimi razmerami, in tem razmeram primerno treba gospodarsko razmerje urediti med delodajalcem in delavcem. Skušajte ustreči željam delavcev, kolikor le dopušča konkurenčno npljivanje na kamnarsko obrt. Res je sicer, da delavec ne more dolgo vstrajati brez dela! Ali tudi gospodar ne brez delavcev.

Naj opomnim še o tej priložnosti, da prava nesreča za delavce so nekatere krme delodajalcev, ali njih žen, tako imenovani magacini. Delavec mora skoraj ves za služek zopet dati gospodarju, tako, da na dan plačila ne ostaja nič zanj in za družino. Delavski red določuje sicer, da delavci imajo biti na delu! Ali kaj, ko jih marsikateri gospodar raje vidi vsaj nekaj dni v tednu v svojem — magacinu. Ta stranska obrt pa mu več nese, nego glavna obrt kamnarska. In to ni čuda. Vino, katero kupuje gospodar po 8 do 10 gld. hlt. in plača poleg tega na dachu in drugih stroških kakih 6 gld., tobi po 32 do 40 nvč. liter. To je preveč, posebno za delavca! Prepovedati bi se moralo delodajalcem in njih ženam držati takoiimenovane magučine (krme). Delodajalci naj bi vsak dan, razmerno se zaslužkom, dali delavcu po eno ali dve kroni, za katero naj se prehrani, kjer hoče. Za gotov denar pa bi delavec dobil cenejšo hrano in pijačo. S tem bi bili pa tudi ostali krmarji zadovoljni in odpadel bi vzrok, da morajo poštenemu delavcu drago računati zaradi nepoštenjakovičev. Odpadel bi pa tudi razloček med cenami živeža in pijače v tukajšnji občini in cenami drugod!

× **Zasramovalci sv. Cirila in Metodija.** Prejeli smo od povsem zanesljive strani objavljamo:

Spoštovani gospod urednik! Sprejmite v svoj cenjeni list dogodek, ki se je nedavno pripetil na Buzeščini. — Povodem godu sv. bratov Cirila in Metodija došel je neki duhoven buzeške dekanije v gostilno. Mimoregrede povedano: ta vzgledni duhoven je edini na vsej Buzeščini, ki pripada novodobnim rimskokatoliškimi katoliškimi reformatorem v Trstu!! Govor je navel na praznik sv. Cirila in Metodija; tu pa je ta laži-katolik vspričo vseh gostov izbruhnil blasfemijo, ki pač zaslučuje, da izve o njej ves slovanski svet! Trdil je namreč, da sv. Ciril in Metodij nista svetnika, ampak, da sta bila navadna tatova. »Ako kočete častiti svoja apostola«, je menil dalje, nista to Ciril in Metodij, ampak sta to le ss. Mohor in Fortunat. Revše je klobasalo še nekaj o glagolskih črkah, češ, kakor da bi imeli Slovani sv. Cirila in Metodija samo zaradi tega za svetnika, in potem je odišlo iz gostilne. Ne dolgo temu je trdil drug reformator, da sta bila sv. Ciril in Metodij ignoranta, ali vsaj očitno ni trdil tega. Sedaj pa prihaja drug duhoven, in govori očitno v gostilni kaj takega o dveh svetnikih, katera je rimsko-katoliška cerkev razglasila svetnikoma!! Kaj bo neki gov. ril že tretji, ako se tej zlobnosti ne stori konec! O kaki nevednosti ni mogoče govoriti tu, ker je revše recitiralo duhovne molitve o sv. Cirilu in Metodiju, ter odpravilo sv. mašo dne 5. julija t. l., vendar si drzne govoriti kaj takega! Naj sodijo cenj. čitatelji, da-li ni to očitno pohujšanje, skrajna zlobnost? — Tako govori katoliški duhoven!

Da-li je ta vzgledni duhovnik dobil za to kak ukor ali ne, tega ne vemo; vsaj videti ni tega. Vendar bi se drznili vprašati kap. vikarja, msgr. Petronija, da-li mu je znan ta slučaj ali ne? Ako ne, naj se informira o tem pri veleč. g. dekanu v Buzetu! A vi častiti udeležniki obč. zborovanja družbe sv. Cirila in Metodija, ki bo dne 7. avgusta, vi slovesno protestirajte ter odpošljite svoj protest potom odbora družbanega na pristojno mesto, ker taka peklenška zlobnost ne sme ostati nekažnjena. Ako ima naš tržaški novi škof res nalog, naj napravi mir v svoji škofiji, potem pa mu mora biti prvo delo to, da pomete take elemente iz škofije, ker drugače ne bo miru, kajti na ves glas bodi povedano, da mi slovanski duhovniki ne dopuščamo takega nečuvnega počenjanja! Dobro bi bilo tudi, da vsi slovanski istrski duhovni napravijo za oba slučaja skupen protest na oba škofa, ker drugače bi takim ljudem preveč zrastel greben — »avite culture«.

Vesti iz Kranjske.

* **Podružnica družbe sv. Cirila in Metodija »Pivka«** v Št. Petru na Krasu bo imela v nedeljo dne 27. t. m. občni zbor v prostorih g. Ivana Špiljarja. Začetek ob 5. uri popoldne.

* **Ubi se je na mostu pri Otočah** železniški uslužbenec g. Albin Jakše iz Ljubljane. Pripeljal se je predsonči z Bleda na kolesu brez zavore ter padel s tako silo ob ograjo, da je obležal mrtev.

* **Pes — tat.** Nekemu hlapcu v Ljubljani je zmanjkala ura iz sobice pri hlevu. Hlapec je naznanil tatvino policiji. Policija je iskala tatu z vso energijo ali brez uspeha. Česar pa ni zmogla policija, pogodila je domača gospodinja: pokazala je na sled. Povedala je hlapcu, da domači — psiček ljubi svitile reči, katere odnaša in potem zakopuje. Hlapec je šel iskati uro na gnoj in — našel jo je. Hlapec ima sedaj zopet svojo uro, policija pa enega tatu več v svoji evidenci.

* **Velika nesreča.** Predvčeraj proti večeru je prišel z lova posestnik Avgust Štangl iz Črnomojke. Ko je prišel domov, prišla mu je žena naproti. Na stopnicah, kjer bi si imela seči v roko, se je Štangl spodtaknil in padel. O tem se mu je sprožila puška in zadela — ženo v čelo. Nesrečnico so pripeljali v deželno bolnišnico v Ljubljani.

Vesti iz Štajerske.

— **Kapelana — ubili.** »Slovenski Narod« poroča, da so v Makolah vaški fantje dne 16. t. m. tako pretepli kapelana Antona Mikliča, da je dne 23. t. m. umrl na naslednjih dobljenih udarcih.

Vesti iz Koroške.

+ **Nevlihte in neurja** so silna letosa izlasti na Koroškem. V sredo dne 16. t. m. popoldne je navstal v Celovcu in po okolici silen vihar. Toča je padala kakor orehi, ki je pobila nešteto šip. V deželnem zavodu za gluhoneme je n. pr. pobila 400 šip, v Marijanišču 50 itd. Vihar je izrul mnogo močnih dreves in jih položil preko ceste. V okolici je toča uničila mnogo žita. V St. Tomažu je vihar poškodoval mnogo poslopij in odnesel 12 streh. Posebno viharo je bilo — nomen omen — v Viharjivasi. Tu je puštošilo tako grozno, da vasi ni niti poznati več. 12 škednjev in drugih poslopij je popolnoma uničenih, 26 pohištva pa močno poškodovanih. Izlasti hudo je trpel posestnik Tomažič: pred tednom so mu zaklali 17 svinj radi kuge, sedaj mu je toča vzela vse žito, a vihar mu je porušil pohištvo. Toliko da je rešil nago življenje sebi in otročičem. Bog se usmili!

Brzobjavna poročila.

Ministri pred cesarjem.

ISCHL 25. (B.) Ministri grof Goluchowski, dr. Körber in pl. Szell so bili popoldne v avdijenci vsprejeti od cesarja.

Iz deželnih zborov.

DUNAJ 25. (B.) Posl. Steiner in tovariši so stavili predlog, s katerim pozivajo vlado, naj odpravo italijanske klavzule o carini na vino popolnoma izvede in naj te odprave ne dela iluzorično z izjemnimi določili, ampak naj za vina iz Italije vpostavi staro carino.

Razburjenje na Francozskem.

PARIZ 25. (B.) Radikali in socijalisti pripravljajo pojav v odgovor na zborovanje, ki se bo vršilo jutri pod predsedstvom Coppeja.

PARIZ 25. (B.) »Petit Journal« javlja iz Landerneau-a: Sinoči so v St. Mean kmetje, ki se potezajo za kongregacije, napali avtomobil, v katerem se je vozil neki časnikar iz Bresta z nekim svojim prijateljem. — Napadencema se je posrečilo ubežati le na ta način, da sta svojim preganjalcem žugala z revolverji.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
TRST
TOVARNA: Via Tessa, vogal
Via Limitana
ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje)
in Via Riborgo št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor tapetarij, srecal in slik. Izvršnje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČENIK ZASTONJ IN PRAVKO
Predmeti postavijo se na par obrod ali železnico franko.

Velikanska rastava pohištva in tapetarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE**
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana)
Moje pohištvo donesete srečo.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Živic i dr.

(Schivitz & Comp.)

Zaloga strojev, tehničnih predmetov in materiala.
Delavnica. — Inženjerski urad.

TRST. - Trgovinska ulica št. 2. - TRST
pri trgu vojašnice.

Prodaja se:

MOTORJE na par, na plin, petrolej in bencin.
STROJE za obrtništvo in kmetijstvo, za dom
in sploh za vsako rabo.
PUMPE za vodo, vino, spirit, olje itd.
ŽELEZNE CEVI in njene sklepe.
CEVI iz drugih kovin, iz gume in platna.
PIPE in VALVE (zaklopnice) in druge me-
dne ali bronene predmete.
MASILNE ULOGE t. j. plošče, svitke in dr.
iz gume, asbesta, bombaža.
SITE in druge priprave za mlino.
PASE iz usnja in drugih materialov.
OLJE in MAST za mazanje strojev.

Posebno se priporoča posestnikom
Raznovrstne železne pluge, mlatilnice in či-
stilnice za žito, slamoreznice, stiskalnice za
vino, olje in seno, škropilnice proti perono-
sporji, elastične trake, gobe za cepljenje itd.
Izdružujejo se načrti za napravo tovarn, vodo-
vodov, vodnjakov, cest itd. in se tudi dela
prevzame.

Vezovnik Vekoslav

mesar

v „Slovenskem domu“

— na trgu sv. Jakoba št. 3 —
priporoča cenj. slovenskemu občinstvu
svojo mesnico. Cene zmerne. Postrežba
točna.

Svoji k svojim!

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Bogata zaloga raznovrstnih obuv
za gospode, gospe in otroke.

Postne naročbe se izvrše takoj. Pošiljanje so poš-
tne proste.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se
izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po kon-
kurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča
Josip Stantlč čevlj. mojster.
Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsum-
nega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in
c. kr. generalnih skladišč: nadalje stražnikov c. kr.
javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr.
priv. avstr. Lloydja.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN

iz lastnih kletij

in

ISTRSKI TERAN,

ki se toplo priporoča družinam, gosp. krčmar-
jem in restavracijam.

Simeon Pavlinovič, ul. Chiozza 11.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-
nastimi kolajnam

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angleškem in francoskem
vzoru izdeluje po meri cenj. damam
in gospodom kakor tudi za otroke. Delo
okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliani 11) — BARKOVJE (zraven pokopališča)

Izvršuje vsakovrstna in najfinejša orna-
mentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spo-
menike, kipe, poprjsja. — Razna dela iz
mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi
slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih
itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem
domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen).
Žage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.

Priporoča se slav. slovenskemu občin-
stvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič
klesarski mojster.

„Andemo de Franz“

kréma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
Črna istrska . . . „ 36 „
Istrski refošk . . . „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gor-
kimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov
naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr.
Črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem
vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“
trdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke
po meri in najugodnejših cenah. V pro-
dajalnici ima tudi zalogo perila za
delavski stan po izvenredno nizkih cenah.
Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se na-
pravijo po meri.

Stavbinsko
podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko
podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: kompletna okna za cele
stavbe in izlozna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega
pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete,
od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice,
ograje, žične mreže, železne zatevornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi
svetlo ali temno poltirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema
tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali popravke, katere izvrši v
najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici
in na deželi v misli gesla: Svoji k svojim!

Spoštovane slovenske gospodinj

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

Jakob Kosmerlj

TRST

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

Jestvin in kolonijalnega blaga, delikates
in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2
nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem
najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje

Velika zaloga krojnega blaga.

Krojaška zadruga

vpisana zadruga z omejeno zavezo

GORICA Gosposke ulice 7 GORICA

Priporoča vse v to stroko spadajoče
blago ter jamči za pošteno in solidno po-
strežbo.

Cene stalne brez pogajanja.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško,
Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega
društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnanstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K,
ustanovljena od dunajskega bančnega društva
in bavarske hipotekarne in menične banke v
Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v
raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim
prelijam. Specijalno zavarovanje otrok brez
zdravniškega ogleda, izplačavši v slučaju že-
nitve ali prehoda v vojaške zavarovani zne-
sek proti malemu odbitku pred pretekom
zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei
Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

M. Aite

trgovina z manifakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj.
odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo
kakor tudi povečala prostore s tem, da je
ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato,
da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam
cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno
blago najboljše kakovosti in najmodernejše iz
prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in
ženske obleke, srajce, ovrtnike, ovrtnice, tu
je velikanski izbor platnenega in bombažnega
blaga, prtov in prtičkov ter vsake vrste perila,
bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svile-
nine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke
Velikanski izbor snovij za narodne zastave in
trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke
po meri, katere izvrši najtočneje in najnatan-
neje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijali-
jskavrstnega olja, navadnega in najfinejšega.
— Najfineje testenine, po jako nizkih cenah,
ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja na-
ročeno blago tudi na deželo na debelo in
probnost. — Cenike razpošilja franco.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
zmernih cenah.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v
ulico Riborgo št. 25 po domače
k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste
obuvala za moške, ženske in otroke.
Isti popravlja male stvari brezplačno
ter sprejema naročbe vsakovrstno obu-
valo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalnicarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, zrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsakega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

Bogata izbor vsakovrstnih nagrobnih križev.

Postrežba točna

Cene nizke.

TISKARNA „EDINOST“

sprejema naročila

vsakovrstnih tiskovin.

Ulica Garintia 12. — Telefon 870.